

COVID-19 Pandemi Sürecinde Annelerin Çocuklarıyla İlişkisi ve Ev Kazalarına Yönelik Tedbir Düzeyleri

Alev ÜSTÜNDAĞ*

Öz

Araştırmanın amacı, pandemi sürecinde annelerin ev kazalarının önlenmesine yönelik aldıkları güvenlik önlemlerini tanımlama düzeyleriyle, ebeveyn çocuk ilişkisinin niteliği arasında ilişki olup olmadığının, ayrıca ilişki varsa bu ilişki düzeyine annelerin eğitim düzeyi ve çalışma durumlarının etkisinin ne düzeyde olduğunun incelenmesidir. Araştırma, nicel araştırma deseniyle oluşturulmuş ve korelasyon araştırması yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Aynı zamanda betimsel araştırma tekniklerinin kullanıldığı sonuçlara da yer verilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak "0-6 Yaş Çocuklarda Annenin Ev Kazalarına Yönelik Güvenlik Önlemlerini Tanımlama Ölçeği" ile "Ebeveyn-Çocuk İlişkisi Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmaya 80 anne katılmıştır. Pandemi sürecinde annelerin ev kazalarının önlenmesine yönelik aldıkları güvenlik önlemleri düzeylerinin yüksek olarak belirlenmiştir. Pandemi sürecinde annelerin çocuklarıyla olan ilişki düzeyleri de ilişkinin niteliği de yüksek olarak belirlenmiştir. Annelerin ev kazalarının önlenmesine yönelik aldıkları güvenlik önlemlerini tanımlama düzeyleriyle ebeveyn çocuk ilişkisinin niteliği arasında anlamlı ilişki bulunamamıştır. Annelerin eğitim düzeyleriyle anne-çocuk ilişkisi arasında orta seviyede, negatif ve anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Annelerin çalışma durumlarıyla ev kazalarının önlenmesine yönelik aldıkları güvenlik önlemlerini tanımlama düzeyleri ve ebeveyn çocuk ilişkisinin niteliği arasında anlamlı ilişki olmadığı belirlenmiştir. Yapılan araştırma sonucunda annelerin çocuklarıyla ilişkisi ve aldıkları güvenlik önlemlerinin yüksek düzeyde tespit edilmiş olması, muhtemel uzun vadeli olumsuz etkilerin çalışma yapılan gruptaki anneler ve çocukları için olmayabileceği ya da daha az düzeyde olabileceği şeklinde ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: COVID 19, Anne-Çocuk İlişkisi, Ev Kazaları, Anne, Çocuk.

During COVID-19 Pandemic Process the Relationship of Mothers with Their Children and Prevention Levels for Home Accidents

Abstract

The purpose of the study is to determine whether there is a relationship between the level of defining the security measures taken by mothers to prevent home accidents during the pandemic process and the quality of the parent-child relationship. In addition, it was also examined whether it was related to the education level and employment status

Özgün Araştırma Makalesi (Original Research Article)

Geliş/Received: 10.05.2021

Kabul/Accepted: 14.03.2023

DOI: <https://dx.doi.org/10.17336/igusbhd.935132>

* Doç. Dr., Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, Ankara, Türkiye. E-posta: alev.ustundag@sbu.edu.tr **ORCID** <https://orcid.org/0000-0001-5832-6810>

of the mothers. The research was created with a quantitative research design and was carried out using the correlation research method, one of the quantitative research methods. At the same time, results using descriptive research techniques are also included. In the study, the "Scale for Mother's Identification of Safety Measures Against Home Accidents for Children of 0-6 Years Age Group" and the "Parent-Child Relationship Scale" were used as data collection tools. 80 mothers participated in the study. During the pandemic process, the security measures taken by mothers to prevent home accidents were determined to be high. Relationship levels of mothers with their children during the pandemic process were also determined to be high. There was no significant relationship between the level of defining the safety measures taken by mothers to prevent home accidents and the quality of the parent-child relationship. It was found that there is a medium, negative, and significant relationship between the education level of the mothers and the mother-child relationship. It was determined that there was no significant relationship between the working status of mothers and the level of defining the safety measures they took to prevent home accidents and the quality of the parent-child relationship. As a result of the research, it can be stated that the relationship of mothers with their children and the safety importance they take were determined at a high level, that the possible long-term negative effects may not be or may be at a lower level for the mothers and their children in the study group.

Keywords: COVID 19, Mother-Child Relationship, Home Accidents, Mother, Child.

Giriş

COVID-19 salgını, dünya çapında birçok insanın hayatında büyük çaplı değişikliklere neden olan ciddi bir hastalık olarak kabul edilmektedir (Masten ve Motti-Stefanidi, 2020). Pandemi süreci özellikle çocuğu bulunan aileleri daha fazla etkilemiş (Brock ve Laifer, 2020) ve çocukların düzenlerinin bozulması, gelişimsel isteklerinin uygun şekilde karşılanmaması gibi durumlar bu konu üzerinde etkili olmuştur (Finkenauer ve ark., 2019). Daha önce yapılan büyük ölçekli felaketler ve olumsuz yaşam olayları ile ilgili araştırma sonuçlarına göre çocukların yaşadıkları süreçten etkilenmelerinde sadece yaş, cinsiyet, kişilik gibi bireysel özelliklerinin yanı sıra aile bağları, destek, sevgi ve ilgi gibi bağlamsal faktörlerin de önemli olduğu belirlenmiştir (Bonanno, 2004; Bonanno ve ark., 2007). Çocuklarda olumsuz yaşam olayları sonrasında stres ve kaygı bozuklukları gibi psikolojik tepkilerin gelişmesine karşı en önemli koruyucu faktörün ebeveyn desteği olduğu tespit edilmiştir (Bokszcza'nin, 2008; Masten ve ark., 1999). Ebeveyn desteğinin sağlanmadığı durumlarda ise çocuklarda içselleştirme belirtilerinde artma, kişilerarası çatışma ve aile içi şiddetin artması gibi durumlar gözlenmiştir (Cobham ve Mcdermott, 2014; Harville ve ark., 2011; McDermott ve Cobham, 2012).

COVID-19 ile ilgili stres faktörleri temelde; hastalanma korkusu, çalışma ve öğrenme hayatındaki aksaklıklar, günlük kişisel bakım ihtiyaçlarının karşılanamaması, güvenilir bilgi ve kaynaklara erişim eksikliği olarak ifade edilmektedir (Park ve ark., 2020). Pandemi sürecinde yapılan araştırmalar bu stres faktörlerinin ebeveynlerde ve çocuğa bakım veren kişilerde arttığını göstermektedir (Park ve ark., 2020). Ancak artan bu stresin çocuk-ebeveyn ilişkilerini nasıl etkileyeceği hakkında çok az şey bilinmektedir (Katz ve Gottman, 1996). Nelson ve arkadaşlarının (2009) öne sürdüğü yayılma hipotezine göre ebeveynlerden çocuklarına yayılabilen etki ve davranış örüntüsü bulunmaktadır. Yayılma hipotezi, etkinin veya davranışın bir aile sistemi içindeki aynı değerlikle bir ilişkiden diğerine aktarılabilceğini öne sürmektedir, yani, ebeveyndeki

olumsuz etki çocuktaki olumsuz duyguyla bağlantılıdır. Telafi edici hipotez adı verilen ikinci etki durumunda ise, olumsuz etkileri telafi etmek veya bunlara karşı koruma sağlamak için aile alt sistemleri arasındaki transferin zıt değerde gerçekleşebileceği ileri sürülmektedir.

Yapılan araştırmalar, toplumun genelini etkileyen afetlerin çocuklarda ve ailelerinde görülen ruh sağlığı etkilerinin yaygın olduğunu doğrulamaktadır (North, 2016). Ebeveynlerin çocuklarını destekledikleri ilişkiler olumsuz yaşam olaylarının etkilerini azaltabilse de pandeminin etkisiyle aile içindeki ilişkiler de değişebilmektedir (Brock ve Laifer, 2020). Çünkü COVID-19 salgını kısıtlayıcı önlemler ve yasaklar nedeniyle diğer birçok felakete kıyasla farklı özelliklere sahip olduğu için aile içindeki ilişkiler üzerinde daha güçlü etkiye sahip olabilmektedir (Masten ve Motti-Stefanidi, 2020; Walsh, 2020). Deprem, sel, yangın gibi felaketler genellikle insan yaşamında etkilidir, ancak etkileri nispeten kısadır. Bu tür felaketlerden sonra insanlar sağlık bakımı almakta, hayatta kalanları aramakta ve daha sonra evlerini yeniden inşa etmek için birlikte çalışmaktadır (Bava ve ark., 2010). COVID-19 salgınında sağlık imkanlarının dışında hastalığın bulaşma riski nedeniyle toplumsal destek kaynakları sınırlıdır (Brock ve Laifer, 2020). Özellikle gelişimlerini destekleyici sosyal ağların olmaması çocuklar için zararlı olabilmektedir (Finkenauer ve ark., 2019).

Aile içi ilişkiler COVID-19 salgını sırasında çok önemli hale gelmiştir. Aile, özellikle ilk altı yıl içinde çocuğun bilinçli veya bilinçsiz sosyalleşmesinde en önemli ve etkili sosyal kurumdur (Yavuzer, 2010). Bir çocuğun ailesi, sağlıklı bir birey olmasında önemli bir rol oynamaktadır. Bu nedenle içinde yaşadıkları ve büyüdükleri ailenin özellikleri ve çocukla olan ilişkisi çocuğun kişilik yapısını etkileyebilmektedir (Yavuzer, 2010). Özellikle altı yaşına kadar annesiyle kurduğu iletişim ve etkileşim, çocuğun kişilik özelliklerinin belirlenmesinde ve sosyalleşmesinde önemli rol oynamaktadır. Anne, sadece çocuğunun temizlik, beslenme ve giyinme ihtiyaçlarını karşılamaktan sorumlu değildir. Aynı zamanda ilk öğretmenidir. Çocuğunun yeni davranışlar öğrenmesini destekleyerek, davranışlarını onaylayarak, yönlendirerek ya da reddederek dolaylı olarak eğitilmesini sağlamaktadır (Kostelnik ve ark., 2004).

COVID-19 salgını ile aileler birçok sorunla karşı karşıya kalmışlardır. Finansal zorluklar yaşamakta, uzaktan veya esnek çalışmak zorunda kalmakta, çocuklar evde eğitim almakta hem kendilerine hem de çocuklarına hastalık bulaşmasına karşı önlemler almakta, sosyal izolasyon yapılmakta, iş rutinlerinde değişiklikler olmakta, okulların kapalı olmasından dolayı çocuk bakımı nedeniyle yükleri artmaktadır (Prime ve ark., 2020). Ebeveynlerin çocuklarına bakması ve güvenliklerini sağlaması genellikle doğal olarak kabul edilen bir durum olsa da pandemi süreci aile rutinlerinde ve ritüellerinde köklü değişikliklere neden olmuştur (Bate ve Malberg, 2020).

COVID-19 salgınının yayılmasını önlemek için sokağa çıkma yasakları nedeniyle uzun süreli evde izolasyon, bu pandeminin ek ikincil hasarı olarak çocuklarda ev içi kaza riskinin artması potansiyelini taşımaktadır (Lazzerini ve ark., 2020; Viner ve ark., 2020). Ev kazaları, çocuklarda en yaygın ölüm nedenleri arasında olup acil servislere başvuruların önemli bir bölümünü oluşturmaktadır (Altuntaş ve ark., 2013). Evde görülen kaza durumlarına düşme, yanık, zehirlenme gibi durumlar yaygın olarak görülmektedir.

Ev kazaları tüm yaş gruplarında görülmekle birlikte, özellikle çocuklar açısından önemli bir sorundur. 2017-2018 yılları arasında ev kazalarından ölen çocuklar en fazla beş yaş ve altı olarak rapor edilmiştir (Türkiye İstatistik Kurumu, 2018). Turan ve arkadaşlarının (2010) araştırma sonuçlarına göre 0-6 yaş arası çocuklarda ölümlerle sonuçlanan düşme olaylarının %50-80'i evde meydana gelmektedir. 5-6 yaş arası çocuklar oldukça meraklıdır, sürekli hareket etme istekleri de bulunmaktadır. Ancak kendilerini kazalardan koruyacak gelişimsel yeterliliğe henüz sahip değildirler. Dengelerini sağlayamadıkları ve ani hareket etme eğiliminde oldukları için daha sık ev

kazaları yaşamaktadırlar (Bahadır ve ark., 2011). 5-6 yaş arasında olup da zamanlarının çoğunu evde geçiren çocuklar, ev kazaları yaşama açısından risk altında bulunmaktadır (Runyan ve ark., 2005).

COVID-19 salgınının yayılmasını önlemek için alınan önlemler ve yasaklar göz önünde bulundurulduğunda, ev kazaları yaşama ihtimalleri açısından günümüzde çocuklar daha yoğun risk altında bulunmaktadır. Bu nedenle çocukların ev kazası geçirmemeleri için sorumluluk çoğunlukla ebeveynlere düşmektedir. Ebeveynler ev kazalarını önlemek için önlemler almak zorundadır. Çocukların evde vakit geçiriyor olması ebeveyn-çocuk ilişkisi açısından da önemlidir. Anneler çocuklarıyla daha çok birlikte oldukları ve birlikte vakit geçirdikleri için anne-çocuk ilişkisi de evde güvenlik tedbirleri de çoğunlukla annenin sorumluluğu altında olmaktadır. Bu nedenle yapılan araştırmada hem 5-6 yaş arasında çocuğu bulunan annelerin çocukları ile aralarındaki ilişkinin ve ev kazalarına yönelik aldıkları tedbir düzeylerinin hem de aralarında ilişki olup olmadığının incelenmesi amaçlanmaktadır. Pandemi sürecinde bu kapsamda yapılacak ilk çalışmalardan olması sebebiyle alana önemli katkı sağlayacağına inanılmaktadır. Araştırmanın beş tane de alt amacı bulunmaktadır. Bunlar:

1.Pandemi sürecinde annelerin ev kazalarının önlenmesine yönelik aldıkları güvenlik önlemleri düzeyleri yüksek midir?

2.Pandemi sürecinde ebeveyn çocuk ilişkisinin niteliğini nasıldır?

3.Annelerin ev kazalarının önlenmesine yönelik aldıkları güvenlik önlemlerini tanımlama düzeyleri ile ebeveyn çocuk ilişkisinin niteliği arasında ilişki var mıdır?

4.Annelerin eğitim düzeyleri ile ev kazalarının önlenmesine yönelik aldıkları güvenlik önlemlerini tanımlama düzeyleri ve ebeveyn çocuk ilişkisinin niteliği arasında ilişki var mıdır?

5.Annelerin çalışma durumları ile ev kazalarının önlenmesine yönelik aldıkları güvenlik önlemlerini tanımlama düzeyleri ve ebeveyn çocuk ilişkisinin niteliği arasında ilişki var mıdır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırma nicel araştırma deseniyle oluşturulmuştur. Araştırmanın temeli anne-çocuk ilişkisi ile alınan güvenlik tedbir düzeyleri arasında ilişki olup olmadığına dayanmaktadır. Bu nedenle nicel araştırma yöntemlerinden korelasyon araştırması yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Aynı zamanda betimsel araştırma tekniklerinin kullanıldığı sonuçlara da yer verilmiştir (Karasar, 2009).

Örnekleme Süreci

Araştırmanın çalışma grubu amaçlı ulaşılabilir örneklem yoluyla belirlenmiştir. Araştırma Ankara ili Çankaya İlçesinde özel iki bağımsız anaokulunda gerçekleştirilmiştir. Öncelikle okul müdürleri ile görüşme yapılmış, araştırmanın amacı ve uygulanma süreci hakkında bilgi verilmiştir. Anaokullarına devam eden, gönüllü olan 5-6 yaş grubunda bulunan çocukların anneleri araştırmaya dahil edilmiştir.

	f	%
Eğitim düzeyi		
Lise	6	7
Üniversite	74	93
Toplam	80	100

Sahip oldukları çocuk sayıları		
1	26	33
2	36	45
3	18	22
Toplam	80	100
Çocuklarının yaşı		
5	45	29
6	35	21
Toplam	80	100
Pandemide çalışma durumu		
Çalışıyor	80	100
Çalışma şekli		
Tam zamanlı	52	65
Esnek zamanlı	28	35
Toplam	80	100

Tablo 1: Annelerin Genel Bilgilerine İlişkin Frekans Değerleri

Araştırmaya 80 anne katılmıştır. Annelerin %7’si lise, %93’ü de üniversite mezunudur. Annelerin %33’ünün 1; %45’inin 2; %22’sinin de 3 çocuğu bulunmaktadır. Araştırmaya katılan annelerin çocuklarının %29’u 5; %21’i de 6 yaşındadır. Annelerin tamamı pandemi sürecinde çalışmayı sürdürmüştür. %65’i tam zamanlı çalışırken %35’i esnek zamanlı çalışmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak “0–6 Yaş Çocuklarda Annenin Ev Kazalarına Yönelik Güvenlik Önlemlerini Tanımlama Ölçeği” ile “Ebeveyn-Çocuk İlişkisi Ölçeği” kullanılmıştır.

0–6 Yaş Çocuklarda Annenin Ev Kazalarına Yönelik Güvenlik Önlemlerini Tanımlama Ölçeği: Ölçek, Çınar ve Görak (2003) tarafından geliştirilmiştir. 40 maddeden oluşmaktadır ve beşli likert tipinde puanlanmaktadır. Ölçeğin 34 maddesi olumlu, 6 maddesi de olumsuz ifade içermektedir. Olumsuz ifade içeren maddeler 6, 9, 23, 26, 30, 40’ıncı maddeler olup, puanları tersine çevrilerek kullanılmaktadır. Beşli likert ölçek değerlendirmeleri; 1.00-1.80 arası yetersiz, 1.81-2.60 arası alt düzey, 2.61-3.40 arası orta düzey, 3.41-4.20 arası üst düzey ve 4.21-5.00 arası da çok üst düzey şeklinde yorumlanmaktadır. Ölçeğin Cronbach α iç tutarlılık katsayısı 0,82’dir. Ölçekten alınan yüksek puan ebeveynlerin çocuğunu ev kazalarından korumaya yönelik önlemleri en üst düzeyde aldığını göstermektedir.

Ebeveyn-Çocuk İlişkisi Ölçeği: Hetherington ve Clingempeel (1992) tarafından geliştirilen ölçeğin uyarlaması Aytaç, Çen ve Yüceol (2018) tarafından yapılmıştır. Ölçek 15 maddeden oluşmakta ve beşli likert üzerinden değerlendirilmektedir. Ölçek, olumlu ebeveyn çocuk ilişkisi ve olumsuz ebeveyn çocuk ilişkisi olmak üzere iki alt boyuta sahiptir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Anaokulu müdürlerinin öğrenci grupları Whatsapp uygulamasından paylaşabilmesi için kısa bilgilendirme metni hazırlanmıştır. Eş zamanlı olarak okulların girişine araştırma ile ilgili ayrıntılı duyuru metni asılmıştır. Daha sonra veri toplama

araçları Google forms uygulaması kullanılarak çevrimiçi olarak düzenlenmiştir. Çevrimiçi olarak hazırlanmış ölçek formlarının linki sınıf gruplarından paylaşılmıştır. Araştırmaya gönüllü olan anneler katılmıştır. Ölçekler uygulanmadan önce annelerden online onam izni alınmıştır.

Verilerin analizinde öncelikle gruplara Kolmogorov Smirnov homojenlik testi yapılmıştır. Grupların homojen olması sonucunda betimleyici analizler için tanımlayıcı istatistik yöntemleri, annelerin ölçek ortalamaları arasında ilişki olup olmadığını belirleyebilmek için de Pearson korelasyon analizi yapılmıştır.

Araştırmanın Etik Onayı

Araştırma için Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'ndan 19.02.2021 tarih ve 21/180 sayılı karar numarası ile Etik Kurul Onayı alınmıştır.

Bulgular

Pandemi sürecinde annelerin ev kazalarının önlenmesine yönelik aldıkları güvenlik önlemleri düzeyleri 0-6 Yaş Çocuklarda Annenin Ev Kazalarına Yönelik Güvenlik Önlemlerini Tanımlama Ölçeği kullanılarak değerlendirilmiştir. Ölçekten elde edilen sonuç Tablo 2'de sunulmuştur:

	Toplam
N	80
Ortalama	4,06

Tablo 2: Annelerin Ev Kazalarının Önlenmesine Yönelik Aldıkları Güvenlik Önlemleri Düzeyleri

Yapılan değerlendirmede annelerin güvenlik önlemleri düzeyleri ortalamaları 4,06 olarak tespit edilmiştir. Ölçeğin puanlamasına göre annelerin verdikleri cevaplar "çoğu zaman" seçeneğinde yoğunlaşmakta ve alınan bu ortalama yüksek kategorisinde yer almaktadır. Araştırmanın alt amaçlarına göre incelendiğinde; pandemi sürecinde annelerin ev kazalarının önlenmesine yönelik aldıkları güvenlik önlemleri düzeyleri yüksek olarak belirlenmiştir.

Pandemi sürecinde annelerin çocuklarıyla olan ilişkisi Ebeveyn-Çocuk İlişkisi Ölçeği kullanılarak değerlendirilmiştir. Ölçekten elde edilen sonuç Tablo 3'te sunulmuştur:

	Olumlu ebeveyn çocuk ilişkisi	Olumsuz ebeveyn çocuk ilişkisi	Toplam
N	80	80	80
Ortalama	4,13	2,49	3,58

Tablo 3: Annelerin Çocuklarıyla Olan İlişki Düzeyleri

Yapılan değerlendirmede annelerin çocuklarıyla olan ilişki düzeyi ortalaması 3,58 olarak tespit edilmiştir. Ölçeğin puanlamasına göre annelerin verdikleri cevaplar "çok" seçeneğinde yoğunlaşmakta ve alınan bu ortalama yüksek kategorisinde yer almaktadır. Ölçeğin alt boyutları değerlendirildiğinde olumlu ebeveyn çocuk ilişkisi düzeyi ortalamasının 4,13 olduğu, annelerin verdikleri cevapların yine "çok" seçeneğinde

yoğunlaştığı ve ortalamasının da yüksek olduğu belirlenmiştir. Olumsuz ebeveyn çocuk ilişkisi düzeyi ortalamasının 2,49 olduğu, annelerin verdikleri cevapların yine "çok az" seçeneğinde yoğunlaştığı belirlenmiştir. Ölçeğin analizine göre olumsuz ebeveyn çocuk ilişkisi alt boyutundan alınan puan ortalamasının düşük olması ebeveyn çocuk ilişkisindeki olumsuz ilişki niteliğinin az olması anlamına gelmektedir. Araştırmanın alt amaçlarına göre incelendiğinde; pandemi sürecinde annelerin çocuklarıyla olan ilişki düzeyleri niteliği tüm boyutlarda yüksek olarak belirlenmiştir.

Ölçekler	N	r	p
0-6 Yaş Çocuklarda Annenin Ev Kazalarına Yönelik Güvenlik Önlemlerini Tanımlama Ölçeği	80	,041	,716
Ebeveyn-Çocuk İlişkisi Ölçeği			

Tablo 4: Annelerin Ev Kazalarının Önlenmesine Yönelik Aldıkları Güvenlik Önlemlerini Tanımlama Düzeyleri ile Ebeveyn Çocuk İlişkisinin Niteliği Arasındaki İlişki Sonuçları

Annelerin ev kazalarının önlenmesine yönelik aldıkları güvenlik önlemlerini tanımlama düzeyleri ile ebeveyn çocuk ilişkisinin niteliği arasındaki ilişki Pearson Korelasyonu ile ölçülmüştür. Yapılan analiz sonucunda bu değişkenler arasında herhangi bir ilişki bulunamamıştır.

Değişkenler		1	2	3
1.0-6 Yaş Çocuklarda Annenin Ev Kazalarına Yönelik Güvenlik Önlemlerini Tanımlama Ölçeği	Pearson Correlation	1	,041	-,099
	Sig. (2-tailed)		,716	,385
	N	80	80	80
2.Ebeveyn-Çocuk İlişkisi Ölçeği	Pearson Correlation	,041	1	-,367**
	Sig. (2-tailed)	,716		,001
	N	80	80	80
3.Eğitim düzeyi	Pearson Correlation	-,099	-,367**	1
	Sig. (2-tailed)	,385	,001	
	N	80	80	80

Tablo 5: Annelerin Eğitim Düzeylerine Göre Ölçekler İlişki Sonuçları

Annelerin eğitim düzeyleri ile ev kazalarının önlenmesine yönelik aldıkları güvenlik önlemlerini tanımlama düzeyleri ve ebeveyn çocuk ilişkisinin niteliği arasındaki ilişki Pearson Korelasyonu ile ölçülmüştür. 0-6 Yaş Çocuklarda Annenin Ev Kazalarına Yönelik Güvenlik Önlemlerini Tanımlama Ölçeği ile annelerin eğitim düzeyi arasında herhangi bir ilişki bulunmazken, Ebeveyn-Çocuk İlişkisi Ölçeği (Ort=3,57, SS=,329) ve annelerin eğitim düzeyi (Ort=1,92, SS=,2650) arasında orta seviyede, negatif ve anlamlı ilişki bulunmuştur ($r(78) = -,367, p = ,001$).

Değişkenler	N	r	p
0-6 Yaş Çocuklarda Annenin Ev Kazalarına Yönelik Güvenlik Önlemlerini Tanımlama Ölçeği	80	,048	,825
Ebeveyn-Çocuk İlişkisi Ölçeği			
Çalışma durumu			

Tablo 6: Annelerin Çalışma Durumlarına Göre Ölçekler İlişki Sonuçları

Annelerin çalışma durumları ile ev kazalarının önlenmesine yönelik aldıkları güvenlik önlemlerini tanımlama düzeyleri ve ebeveyn çocuk ilişkisinin niteliği arasındaki ilişki Pearson Korelasyonu ile ölçülmüştür. Yapılan analiz sonucunda bu değişkenler arasında herhangi bir ilişki bulunamamıştır.

Tartışma

Yapılan araştırma ile pandemi sürecinde annelerin ev kazalarının önlenmesine yönelik aldıkları güvenlik önlemlerini tanımlama düzeyleri ile ebeveyn çocuk ilişkisinin niteliği arasında ilişki olup olmadığının, ayrıca ilişki varsa bu ilişki düzeyine annelerin eğitim düzeyi ve çalışma durumlarının etkisinin ne düzeyde olduğunun incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Elde edilen bulgular pandemi sürecinde annelerin ev kazalarının önlenmesine yönelik aldıkları güvenlik önlemleri düzeylerinin yüksek olduğunu göstermiştir. Araştırmaya katılan annelerin %93'ünün üniversite mezunu olmasının sonuç üzerinde etkili olduğu düşünülmektedir. Çünkü yapılan çalışmalar annelerin eğitim düzeylerinin ev kazalarının azaltılması, gerekli tedbirlerin alınması konusunda etkili olduğunu ortaya koymuştur. Erkal ve Şafak (2006) annelerin eğitim düzeylerinin artmasının, ev kazalarının önlenmesinde doğru bilgiye ulaşmaları ve doğru uygulamaları yapmalarında belirleyici olarak kabul etmektedir. Çapık ve Gürol (2014)'ün eğitimin annelerin ev kazalarına yönelik güvenlik tedbirlerini tanımlama düzeylerini inceledikleri araştırmalarında lise mezunu annelere oranla üniversite eğitimine sahip annelerin sonuçlarının daha yüksek olduğunu ortaya koymuşlardır. Yapılan diğer araştırma sonuçlarında da annelerin eğitim düzeyinin, ev kazalarının önlenmesine yönelik aldıkları güvenlik önlemlerini tanımlama düzeylerinin yüksek olmasında etkili olduğunu ortaya koymaktadır (Erdem ve ark., 2017; Üçüncü ve ark., 2019; Yorulmaz ve Hisar, 2020). Elde edilen bulgunun, önce yapılan araştırma sonuçlarıyla tutarlılık göstermesinin yanı sıra yaşanan pandemi sürecinin de sonuç üzerinde etkili olduğu düşünülmektedir. Evlerde daha fazla vakit geçirilmesinin de etkisiyle COVID-19 kapsamında alınan sağlık önlemleri ile güvenlik ve riskli durumların giderilmesi konusunda da farkındalık kazanılmış olabilir. 5-6 yaş çocuklarının sürekli hareket halinde olması da annelerin güvenlik önlemleri almaları konusunda etkili olmuş olabilir.

Pandemi sürecinde annelerin çocuklarıyla olan ilişki düzeyleri niteliği tüm boyutlarda yüksek olarak belirlenmiştir. Elde edilen sonucun oldukça önemli olduğu düşünülmektedir. Çünkü pandemi nedeniyle sürekli evlerde vakit geçirme ve sosyal hayatta uzaklaşma, aynı zamanda araştırmaya katılan annelerin tamamının çalışıyor olması ve %35'inin esnek çalışma nedeniyle vaktinin çoğunu evde geçiriyor olmasının çocuklarıyla olan ilişkisini olumsuz yönde de etkileme ihtimalini düşündürmektedir. Yapılan araştırmalar pandemi sürecinde ebeveyn stres düzeyinin arttığını ve stresin çocuklara kötü muamele olarak yansıtılabileceği riski bulunduğunu ortaya koymaktadır (Conrad-Hiebner ve Byram, 2020; Schenck-Fontaine ve Gassman-Pines, 2020). Bu

nedenle elde edilen sonucun çocukların hem ruh hem de beden sağlığının korunması açısından oldukça anlamlı olduğu düşünülmektedir. Annelerin eğitim düzeyleri, yaşları ve sosyoekonomik düzeylerinin çocuklarıyla olan ilişkileri üzerinde etkili olduğu yapılan araştırmalarla ortaya konmuştur (Hadeed, 2005; Gutman, 2010; Russell ve Thornton, 2009). Ancak yaş, ekonomik durum ya da eğitim durumundan ziyade annelerin bilgi ve farkındalık düzeylerinin çocuklarıyla olan ilişkilerinde daha önemli olduğunu ileri süren araştırmalar da bulunmaktadır (Hadeed, 2005; Franz ve McKinney, 2018). Anne-çocuk ilişkisinin niteliğinin, çocukların gelecekte nasıl bir birey olacakları üzerindeki etkisi düşünüldüğünde, çalışma grubunda bulunan annelerin olumlu ebeveynlik düzeyinin yüksek olması önemli bir bulgudur. Çünkü olumsuz ebeveyn-çocuk ilişkileri genellikle ergenlik döneminde farklı çatışma sorunlarının yaşanmasına sebep olmaktadır (Franz ve McKinney, 2018). Ebeveyn-Çocuk İlişkisi Ölçeği ve annelerin eğitim düzeyi arasında orta seviyede, negatif ve anlamlı ilişki bulunmuştur. Literatür incelendiğinde annelerin eğitim düzeyinin çocuklarıyla ilişkisi üzerinde etkileri olduğunu ortaya koyan çalışmaların bulunduğu görülmüştür (Epstein, 2008; Kağıtçıbaşı ve ark., 2009). 5-6 yaş dönemi çocukların gelişimi açısından önemlidir. Zhang ve Chen (2010) araştırmalarında anne-çocuk ilişkisinin okulöncesi dönem çocuklarının sosyal gelişimleri üzerinde oldukça etkili olduğunu ortaya koymuşlardır. Özellikle pandemi sürecinin getirisi olan sağlık tehdidi, gelecek beklentisi, gelecek belirsizliği gibi birçok olumsuz durumun annelerin kaygı ve stres düzeyleri üzerinde etkisi bulunabilmektedir. Chung, Lanier ve Ju (2020)'ya göre de COVID-19 salgını, aile sisteminin dışından kaynaklanan bir stres kaynağıdır, ancak bu hastalığa ilişkin yenilik ve belirsizlik göz önüne alındığında, birçok ebeveyn ve çocuk için önemli bir stres unsuru olarak algılanması muhtemeldir. COVID-19, toplumu tehdit eden tek küresel halk sağlığı sorunu olmasa da günümüzün çocukları ve aileleri üzerinde muhtemelen uzun vadeli olumsuz etkileri olacaktır. Yapılan araştırma sonucunda annelerin çocuklarıyla ilişkisinin yüksek düzeyde olarak tespit edilmiş olması, muhtemel uzun vadeli olumsuz etkilerin çalışma yapılan gruptaki anneler ve çocukları için olmayabileceği ya da daha az düzeyde olabileceği şeklinde yorumlanabilir.

Annelerin ev kazalarının önlenmesine yönelik aldıkları güvenlik önlemlerini tanımlama düzeyleri ile ebeveyn çocuk ilişkisinin niteliği arasında ilişki bulunamamıştır. Her iki ölçekten ayrı ayrı elde edilen sonuçlar yüksek olmasına karşın ikisi arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Elde edilen sonuçlar, araştırmaya katılan 80 annenin sonuçları ile sınırlıdır. Çalışma grubunun homojen olması sonuç üzerinde etkili olmuş olabilir. Annelerin çalışma durumları ile ev kazalarının önlenmesine yönelik aldıkları güvenlik önlemlerini tanımlama düzeyleri ve ebeveyn çocuk ilişkisinin niteliği arasında da anlamlı ilişki bulunamamıştır. Araştırmaya katılan annelerin tamamının çalışıyor olması, yani grubun homojen olmasının sonuç üzerinde etkisi bulunabilir.

Sonuç ve Öneriler

Araştırma sonucunda pandemi sürecinde annelerin ev kazalarının önlenmesine yönelik aldıkları güvenlik önlemleri düzeylerinin yüksek olduğu; pandemi sürecinde annelerin çocuklarıyla olan ilişki düzeyleri niteliği tüm boyutlarda yüksek olduğu; annelerin ev kazalarının önlenmesine yönelik aldıkları güvenlik önlemlerini tanımlama düzeyleri ile ebeveyn çocuk ilişkisinin niteliği arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı; annelerin eğitim düzeyi ile anne-çocuk ilişkisi arasında orta seviyede, negatif ve anlamlı bir ilişki olduğu; annelerin çalışma durumları ile ev kazalarının önlenmesine yönelik aldıkları güvenlik önlemlerini tanımlama düzeyleri ve ebeveyn çocuk ilişkisinin niteliği arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.

Elde edilen bulgular örneklem grubunda bulunan annelerin sonuçları ile sınırlıdır. Bu nedenle daha fazla annenin katıldığı başka araştırmalar hazırlanabilir, grupların

homojen olmadığı araştırmalar yapılabilir, annelerin ölçek sonuçları ile çocuklarının düşüncelerinin karşılaştırıldığı araştırmalar hazırlanabilir, annelerden daha detaylı bilgi alınmasını sağlayacak nitel çalışmalar hazırlanabilir.

KAYNAKÇA

ALTUNTAŞ, M., KAYA, M., DEMİR, S., OYMAN, G., METECAN, A., & RASTGEL, H. (2013). 0-14 yaş arası çocuklarda önlenebilir nitelikteki kazaların belirlenmesi ve ilişkili tedbirlerin alınması. *Smyrna Tıp Dergisi*, 1, 28-33.

AYTAÇ, A. B., ÇEN, S., & YÜCEOL, G. P. (2018). Ebeveyn-çocuk ilişkisi ölçeği geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 25(3), 209-221.

BAHADIR, G. B., ORAL, A., & GÜVEN, A. (2011). Çocukluk çağı travmaları ve önlenmesinde koruyucu hekimliğin rolü. *TAF Prev Med Bull*, 10, 243-50.

BATE, J., & MALBERG, N. (2020). Containing the anxieties of children, parents and families from a distance during the coronavirus pandemic. *Journal of Contemporary Psychotherapy*, 1-10. <https://doi.org/10.1007/s10879-020-09466-4>

BAVA, S., COFFEY, E. P., WEINGARTEN, K., & BECKER, C. (2010). Lessons in collaboration, four years post-Katrina. *Family Process*, 49(4), 543-558. <https://doi.org/10.1111/j.1545-5300.2010.01339.x>

BOKSZCANIN, A. (2008). Parental support, family conflict, and overprotectiveness: Predicting PTSD symptom levels of adolescents 28 months after a natural disaster. *Anxiety, Stress, and Coping*, 21(4), 325-335. <https://doi.org/10.1080/10615800801950584>

BONANNO, G. A. (2004). Loss, trauma, and human resilience: Have we underestimated the human capacity to thrive after extremely aversive events? *American Psychologist*, 59, 20-28. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.59.1.20>

BONANNO, G. A., GALEA, S., BUCCIARELLI, A., & VLAHOV, D. (2007). What predicts psychological resilience after disaster? The role of demographics, resources, and life stress. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 75, 671-682. <https://doi.org/10.1037/0022-006X.75.5.671>

BROCK, R. L., & LAIFER, L. M. (2020). Family science in the context of the COVID-19 pandemic: Solutions and new directions. *Family Process*, 59(3), 1007-1017. <https://doi.org/10.1111/famp.12582>

COBHAM, V. E., & MCDERMOTT, B. (2014). Perceived parenting change and child posttraumatic stress following a natural disaster. *Journal of Child and Adolescent Psychopharmacology*, 24(1), 18-23. <https://doi.org/10.1089/cap.2013.0051>

CONRAD-HIEBNER, A., & BYRAM, E. (2020). The temporal impact of economic insecurity on child maltreatment: A systematic review. *Trauma, Violence, & Abuse*, 21(1), 157-178. <https://doi.org/10.1177/1524838018756122>.

ÇAPIK, C., & GÜROL, A. P. (2014). Effect of education on mothers' capability of identification of safety precautions of home accidents. *Kafkas Journal of Medical Sciences*, (3), 87-94.

ÇINAR, N., & GÖRAK, G. (2003). 0-6 yaş çocuklarda annenin ev kazalarına yönelik güvenlik önlemlerini tanılama ölçeğinin geliştirilmesi, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Çocuk Formu*, 6(1), 22-27.

EPSTEIN, I. (2008). *The Greenwood Encyclopedia of children's issues worldwide*. Greenwood Publishing Group.

ERDEM, S. S., BOLU, F. & MAYDA, A. S. (2017). Annelerin ev kazalarına yönelik güvenlik önlemlerinin tanımlanması. *Konuralp Medical Journal/Konuralp Tıp Dergisi*, 9(2), 40-46.

ERKAL, S., & ŞAFAK, Ş. (2006). Determination of risks of home accidents for the 0–6 age group in the Tuzluca Village Clinic neighborhood. *Turk J Pediatr*, 48, 56–62.

FINKENAUER, C., WILLEMS, Y. E., WEISE, M. & BARTELS, M. (2019). *The social context of adolescent relationships*. In T. Burns & F. Gottschalk (Eds.), *Educating 21st century children: Emotional well-being in the digital age*. OECD.

FRANZ, A. O., & MCKINNEY, C. (2018). Parental and child psychopathology: moderated mediation by gender and parent–child relationship quality. *Child Psychiatry & Human Development*, 49(6), 843–852.

GUTMAN, L. M., & FEINSTEIN, L. (2010). Parenting behaviours and children's development from infancy to early childhood: changes, continuities and contributions. *Early Child Development and Care*, 180(4), 535–556.

HADEED, J. (2005). *Poverty begins at home: The mother-child education programme (MOCEP) in the Kingdom of Bahrain*. Peter Lang.

HARVILLE, E. W., TAYLOR, C. A., TESFAI, H., XIONG, X., & BUEKENS, P. (2011). Experience of hurricane Katrina and reported intimate partner violence. *Journal of Interpersonal Violence*, 26(4), 833–845. <https://doi.org/10.1177/0886260510365861>

HETHERINGTON, E. M., & CLINGEMPEEL, W. G. (1992). I. Coping with marital transitions: A family systems perspective. *Monographs of the Society for Research in Child Development*, 57, 1–207.

KAĞITÇIBAŞI, C., SUNAR, D., BEKMAN, S., BAYDAR, N., & CEMALCILAR, Z. (2009). Continuing effects of early enrichment in adult life: The Turkish Early Enrichment Project 22 years later. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 30(6), 764–779.

KARASAR, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.

KATZ, L. F., & GOTTMAN, J. M. (1996). *Spillover effects of marital conflict: In search of parenting coparenting mechanisms*. In: McHale JP, Cowan PA (eds) *Understanding how family-level dynamics affect children's development: studies of two-parent families*. San Francisco: JosseyBass.

KOSTELNIK, M., SODERMAN, A. K., & WHIREN, A. P. (2004). *Developmentally appropriate curriculum best practices in early childhood education*. New Jersey: Pearson Education Inc.

LAZZERINI, M., BARBI, E., & APICELLA, A. (2020). Delayed access or provision of care in Italy resulting from fear of COVID-19. *Lancet Child Adolesc Health*, 4, 10–11.

MASTEN, A. S., & MOTTI-STEFANIDI, F. (2020). Multisystem resilience for children and youth in disaster: Reflections in the context of COVID-19. *Adversity and Resilience Science*, 1, 95–106. <https://doi.org/10.1007/s42844-020-00010-w>

MASTEN, A. S., HUBBARD, J. J., GEST, S. D., TELLEGEN, A., GARMEZY, N., & RAMIREZ, M. (1999). Competence in the context of adversity: Pathways to resilience and maladaptation from childhood to late adolescence. *Development and Psychopathology*, 11(1), 143–169. <https://doi.org/10.1017/S0954579499001996>

MCDERMOTT, B. M., & COBHAM, V. E. (2012). Family functioning in the aftermath of a natural disaster. *BMC Psychiatry*, 12, 1-7. <https://doi.org/10.1186/1471-244X-12-55>

NELSON, J. A., O'BRIEN, M., BLANKSON, A. N., CALKINS, S. D., & KEANE, S. P. (2009) Family stress and parental responses to children's negative emotions: Tests of the spillover, crossover, and compensatory hypotheses. *J Fam Psychol* 23(5), 671–679. <https://doi.org/10.1037/a0015977>

NORTH, C. S. (2016). Disaster mental health epidemiology: methodological review and interpretation of research findings. *Psychiatry Interpers Biol Processes* 79, 130–146.

PARK, C. L., RUSSELL, B. S., FENDRICH, M., FINKELSTEIN-FOX, L., HUTCHISON, M., & BECKER, J. (2020). Americans' Covid-19 stress, coping, and adherence to CDC

guidelines. *J Gen Int Med*, 35(8), 2296-2303. <https://doi.org/10.1007/s11606-020-05898-9>

PRIME, H., BROWNE, D. T., & WADE, M. (2020). Risk and resilience in family well-being during the COVID-19 pandemic. *The American Psychologist*, 75(5), 631-643. <https://doi.org/10.1037/amp00006660>

RUNYAN, C. W., CASTEEL, C. & PERKIS, D. (2005). Unintentional injuries in the home in the United States: Part I: Mortality. *Am J Prev Med*, 28, 73-79.

RUSSELL, H., & THORNTON, M. (2009). *Parental employment and child outcomes at 9 years. National longitudinal study of children.* <https://www.growingup.ie/pubs/Session-F.-Impact-of-Parental-Employment-Patterns-on-Childrens-Wellbeing.pdf> Retrieved on January 29, 2021

SCHENCK-FONTAINE, A., GASSMAN-PINES, A., GIBSON-DAVIS, C. M., & ANANAT, E. O. (2017). Local job losses and child maltreatment: The importance of community context. *Social Service Review*, 91(2), 233-263. <https://doi.org/10.1086/692075>.

TURAN, T., ALTUNDAĞ DÜNDAR, S., YORGANCI, M., & YILDIRIM, Z. (2010). 0-6 yaş grubu çocuklarda ev kazalarının önlenmesi. *Ulus Travma Acil Cerrahi Dergisi*, 16, 552-557.

TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU. (2018). *İstatistiklerle çocuk 2018.* <https://biruni.tuik.gov.tr/yayin/views/visitorPages/index.zul>. Erişim Tarihi 12.04.2020

ÜÇÜNCÜ, M., ÜÇÜNCÜ, M., & TOPRAK, D. (2019). 0-6 yaş grubu çocuğu olan annelerin ev kazaları ve korunma yolları konusundaki bilgi, tutum ve davranışları ile sosyodemografik özelliklerin buna etkisi. *İstanbul Tıp Fakültesi Dergisi*, 82(4), 219-228.

VINER, R. M., RUSSELL, S. J. & CROKER, H. (2020). School closure and management practices during coronavirus outbreaks including COVID-19: a rapid systematic review. *Lancet Child Adolesc Health*, 4, 397-404.

WALSH, F. (2020). Loss and resilience in the time of COVID-19: Meaning making, hope, and transcendence. *Family Process*, 59(3), 898-911. <https://doi.org/10.1111/famp.12588>

YAVUZER, H. (2010). *Ana-baba ve çocuk.* İstanbul: Remzi Kitabevi.

YORULMAZ, D., & HISAR, F. (2020). Kırsal bölgede 0-6 yaş çocuğu olan annelerin ev kazalarına yönelik aldıkları güvenlik önlemleri. *Sağlık ve Toplum*, 20(3), 103-109.

ZHANG, X., & CHEN, H. (2010). Reciprocal Influences between parents' perceptions of mother-child and father-child relationships: A short-term longitudinal study in Chinese preschoolers. *The Journal Of Genetic Psychology*, 171, 22-23.

Summary

The COVID-19 pandemic is recognized as a serious disease that has caused massive changes in the lives of many people around the world. The pandemic process especially affected families with children more, and situations such as disruption of children's order and not meeting their developmental demands appropriately have been effective on this issue. It has been determined that the most important protective factor against the development of psychological reactions such as stress and anxiety disorders in children after negative life events is parental support.

Stress factors related to COVID-19 are basically; fear of getting sick, disruptions in working and learning life, inability to meet daily personal care needs, lack of access to reliable information and resources. Studies conducted during the pandemic process show that these stress factors increase in parents and caregivers. However, little is known about how this increased stress will affect child-parent relationships.

Although home accidents occur in all age groups, they are an important problem especially for children. children dying from home accidents between the years 2017-2018 were reported as five years and a maximum of six. According to the research results of Turan, 50-80% of fall incidents resulting in death in children aged 0-6 occur at home. Children between the ages of 5-6 are very curious, they also have a desire to move constantly.

Considering the measures and prohibitions taken to prevent the spread of the COVID-19 epidemic, children are now at greater risk in terms of the possibility of home accidents. For this reason, it is mostly the responsibility of parents to ensure that children do not suffer from home accidents. Parents must take measures to prevent home accidents. The fact that children spend time at home is also important in terms of parent-child relationship. Since mothers are mostly with their children and spend time together, the mother-child relationship and home security measures are mostly under the responsibility of the mother. For this reason, in the study, it is aimed to examine the relationship between the children of mothers with children between the ages of 5-6 and the level of measures they take for home accidents and whether there is a relationship between them.

The research was created with a quantitative research design and was carried out using the correlation research method, one of the quantitative research methods. At the same time, results using descriptive research techniques are also included. In the study, the "Scale for Mother's Identification of Safety Measures Against Home Accidents for Children of 0-6 Years Age Group" and the "Parent-Child Relationship Scale" were used as data collection tools. 80 mothers participated in the study. 7% of the mothers are high school graduates and 93% are university graduates. 33% of mothers have 1; 45% of the 2; 22% of them also have 3 children. 29% of the children of the mothers participating in the research are 5; 21% of them are 6 years old. All mothers continued to work during the pandemic process. 65% of them worked full time while 35% worked flexibly.

In analyzing the data, Kolmogorov Smirnov homogeneity test was applied to the groups first. As a result of the homogeneity of the groups, descriptive statistical methods for descriptive analysis, and Pearson correlation analysis to determine whether there is a relationship between the mean scale of the mothers.

During the pandemic process, the security measures taken by mothers to prevent home accidents were determined to be high. Relationship levels of mothers with their children during the pandemic process were also determined to be high. There was no significant relationship between the level of defining the safety measures taken by mothers to prevent home accidents and the quality of the parent-child relationship. It was found that there is a medium, negative, and significant relationship between the education level of the mothers and the mother-child relationship. It was determined that there was no significant relationship between the working status of mothers and the level of defining the safety measures they took to prevent home accidents and the quality of the parent-child relationship.

While COVID-19 is not the only global public health problem threatening society, it will likely have long-term negative impacts on today's children and families. As a result of the research, it can be stated that the relationship of mothers with their children and the safety importance they take were determined at a high level, that the possible long-term negative effects may not be or may be at a lower level for the mothers and their children in the study group.